

DECIZIE

06 august 2008

mun. Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Valentina Clavadî

Judecătorii

Galina Stratulat, Tamara Chișcă –Doneva

cu participarea interpretului

David Olesea

examinînd în ședință publică recursul declarat de către Cojuhari Alexandru,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Cojuhari Alexandru
împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova cu privire la contestarea
actului administrativ,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie, prin care acțiunea a
fost admisă parțial

c o n s t a t ă

La 17 ianuarie 2008, Cojuhari Alexandru a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova cu privire la contestarea
actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul, Cojuhari Alexandru, a indicat că, este
pensionar al Ministerului Apărării al Republicii Moldova din 26 decembrie 1998 și
participant la acțiunile de luptă pentru integritatea Republicii Moldova și conform
legislației în vigoare dispune de dreptul la majorarea pensiei cu 100 % din pensia
minimă pentru limita de vîrstă. Însă, calcularea majorării la pensiei a fost efectuată
eronat de către pîrît, fiind calculat 100 % din salariul minim de 18 lei și nu 100 %
din pensia minimă pentru limita de vîrstă, mai mult că ultimul refuză de a efectua
recalculările corespunzătoare.

Consideră că acțiunile pîrîtilui vin în contradicție cu prevederile art. 16 alin.
(1) lit. b) Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a
persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Solicită recunoașterea ilegalității acțiunilor Ministerului Apărării al Republicii
Moldova cu privire la efectuarea calculelor de majorare a pensiei, obligarea achitării
diferenței de plată dintre pensia minimă pentru limita de vîrstă și salariul minim pentru
perioada 01 august 1999 – 01 februarie 2008.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2008, acțiunea a fost
admisă parțial. A fost încasat din contul Ministerului Apărării al Republicii Moldova
în beneficiul lui Cojuhari Alexandru suma de 1 537,74 lei, ce constituie diferența
neachitată a majorării pensiei pentru vechime în muncă și a fost obligat Ministerul
Apărării al Republicii Moldova să efectueze pe viitor lui Cojuhari Alexandru, începînd
cu 01 ianuarie 2008, calcularea majorării pensiei pentru vechimea în muncă cu 100 %

din pensia minimă pentru limita de vîrstă conform art. 16 alin. (1) lit. b) al Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993. În rest acțiunea a fost respinsă.

Cojuhari Alexandru a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral. privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe, considerând că la emiterea hotărârii instanța greșit a interpretat și a aplicat normele de drept material, stabilite cazului dat, precum și concluziile expuse în hotărîre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Recurentul Cojuhari Alexandru și reprezentantul său Pelin Valeriu, în ședința instanței de recurs, au susținut recursul, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

Reprezentantul intimatului Ministerul Apărării al Republicii Moldova, Veaceslav Neaga, în ședința instanței de recurs, a solicitat respingerea recursului cu menținerea hotărârii primei instanțe pe care o consideră legală și întemeiată.

Audiind părțile, studiind materialele dosarului și argumentele cererii de recurs, Colegiul Civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă parțial.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 417 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să dea o nouă hotărâre fără a restitui pricina spre rejudecare, anulând hotărârea primei instanțe dacă nu este necesar să verifice suplimentar dovezile prezentate în instanța de recurs și dacă circumstanțele pricinii au fost stabilite de prima instanță, însă normele de drept material au fost aplicate eronat.

În ședința de judecată s-a constatat că, Cojuhari Alexandru a luat parte la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, și începând cu 26 decembrie 2008 i-a fost stabilită pensie pentru vechimea în muncă în legătură cu concedierea din organele afacerilor interne.

La eliberarea din cadrul Ministerului Apărării al Republicii Moldova, odată cu fixarea pensiei, în baza Hotărîrii Guvernului nr. 738 din 08 februarie 1999 „Cu privire al cuantumul pensiei minime pentru limita de vîrstă ” lui Cojuhari Alexandru i-a fost stabilit un adaos la pensie în mărime de 18 lei, pentru participarea la acțiunile de luptă în timp de pace.

Prin acțiunea înaintată, recurentul, Cojuhari Alexandru, contestă refuzul Ministerului Apărării al Republicii Moldova cu privire la achitarea diferenței neachitate la majorarea pensiei stabilite conform art. 16 lit. b) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, n. 1544-XII din 23 iunie 1993, ce stabilește majorarea pensiilor participanților la acțiuni de luptă în timp de pace cu 100 % din pensia minimă pentru limita de vîrstă, conform cărui se majorează pensia pentru vechime în muncă a militarilor care au satisfăcut serviciu prin contract și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au satisfăcut serviciu în

armata de operații, în detașamente și formațiuni de partizani, în organizații și grupuri ilegale în perioada celui de-al doilea război mondial, sau care au luat parte la acțiuni de luptă în timp de pace, - cu 100 % din pensia minimă pentru limită de vârstă.

Astfel, este de reținut că refuzul Ministerului Apărării al Republicii Moldova în achitarea pensiei în cuantumul solicitat de Cojuhari Alexandru este ilegal, întrucât ultimul cumulează toate condițiile reclamate de prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 cu modificările ulterioare.

Faptul dat atestă temeinicia acțiunii cu privire la încasarea diferenței neachitate la majorarea pensiei stabilite, pe motiv că mărimea pensiei minime pentru limita de vârstă este stabilită în Legea privind recalcularea pensiilor nr.613-XV din 08 noiembrie 2001 cu modificările și completările operate prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 146-XV din 27 martie 2003 și constituie 135 lei, și nu 18 lei după cum a fost calculată de intimat.

Conform art. III al Legii nr. 94 din 08 mai 2008 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial 102/378, 10 iunie 2008), pensiile stabilite anterior datei intrării în vigoare a prezentei legi în conformitate cu Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 vor fi supuse recalculării începând cu 01 ianuarie 2003, ținându-se cont de mărimea pensiei minime pentru limită de vârstă stabilită de la această dată în sumă de 135 lei.

În conformitate cu art. 16 alin. (1) lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993 (în redacția Legii nr.94-XVI din 08 mai 2008, în vigoare 10 iunie 2008), se majorează pensia pentru vechime în muncă militarilor care au îndeplinit serviciu prin contract și persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au luat parte la acțiuni de luptă în timp de pace – cu 135 lei.

În contextul dat este de menționat că până la 01 mai 2003, calcularea și achitarea suplimentelor la plata pensiei se efectua în baza Hotărârii Guvernului nr.738 din 08 februarie 1999 cu privire la cuantumul pensiei minime pentru limită de vârstă de la 01 ianuarie 1999, reieșind din mărimea pensiei minime de 65 lei, iar în urma reviziei efectuate de Curtea de Conturi de și a avizului Comisiei Juridice pentru numiri și imunității, Ministerul Apărării al Republicii Moldova a sistat plata pensiei minime din mărimea de 65 lei luând ca bază mărimea pensiei minime de 18 lei.

Conform art. 27 alin. (10) al Legii cu privire la Curtea de Conturi, hotărârile Curții de Conturi sunt oficiale și executorii pentru toate autoritățile administrației publice și pentru toate persoanele juridice și fizice vizate.

În acest sens, nu poate fi invocată vinovăția Ministerului Apărării al Republicii Moldova la schimbarea cuantumului pensiei minime la calcularea și achitarea intimatului a adaosului la pensie pentru participarea la acțiuni de luptă în timp de pace, deoarece hotărârea Curții de Conturi a fost obligatorie pentru executare.

De altfel, este de reținut că conform pct. 7 din Hotărârea Guvernului RM cu privire la indexarea prestațiilor de asigurări sociale și a unor prestații sociale de stat nr. 325 din 21 martie 2007, de la 01 aprilie 2007 se indexează pensiile, stabilite în

temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993, în mărime de 12,7%, reieșind din media creșterii anuale a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent.

Față de cele enunțate, instanța de recurs consideră că Ministerului Apărării al Republicii Moldova neîntemeiat a indexat pensia stabilită militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne reieșind din suma de 18 lei.

Ca urmare, reieșind din dispozițiile legale sus-enunțate, instanța de recurs consideră că diferența neachitată a pensiei ce urmează a fi încasată în beneficiu lui Cojuhari Alexandru constituie:

- 468 lei, pentru perioada 01 ianuarie 2003-01 mai 2003, sumă rezultată din următorul calcul $(135-18) \cdot 4$ (luni); din care 135 lei reprezintă coeficientul legal de majorare, 18 lei cuantumul stabilit de intimat la calcularea pensiei.

- 5499 lei pentru perioada 01 mai 2003-01 aprilie 2007, sumă rezultată din următorul calcul $(135-18) \cdot 47$ (luni); din care 135 lei reprezintă coeficientul legal de majorare, 18 lei cuantumul stabilit de intimat la calcularea pensiei

- 1838,56 lei pentru perioada 01 aprilie 2007-01 iulie 2008, sumă rezultată din următorul calcul $(131,86) \cdot 16$ (luni), iar în total 7805,56 lei, din care 131,86 lei reprezintă diferența între suma pensiei ce urmează a fi indexată conform legii $(135 \times 12.7\%)$ și mărimea pensiei indexate incorect de către Ministerul Apărării al Republicii Moldova $(18 \times 12.7\%)$, sumă ce rezultă din următorul calcul $[135 + (135 \times 12.7\%)] - [18 + (18 \times 12.7\%)]$.

Totodată, instanța de recurs consideră necesar de a admite și pretenția lui Cojuhari Alexandru cu privire la obligarea Ministerului Apărării al Republicii Moldova de a majora, începând cu 01 iulie 2008, conform art. 16 alin. (1) lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne (în redacția Legii nr.94-XVI din 08 mai 2008, în vigoare 10 iunie 2008), care prevede că se majorează pensia pentru vechime în muncă militarilor care au îndeplinit serviciu prin contract și persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au luat parte la acțiuni de luptă în timp de pace – cu 135 lei.

Conform art. 94 al. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prin urmare reieșind din prevederile legale enunțate și având în vedere bonul de plată nr. 308744 din 24 martie 2008 din care rezultă că Cojuhari Alexandru a suportat cheltuieli de judecată în mărime de 2 000 lei, Colegiul Civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră necesar de a încasa de la Ministrul Apărării al Republicii Moldova în beneficiul lui Cojuhari Alexandru cheltuielile de judecată în mărime de 2 000 lei.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost stabilite de către prima instanță, însă luând în

considerație modificările operate în legea materială, care reglementează prezentul raport juridic între părți, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Cojuhari Alexandru, de a casa hotărârea primei instanțe și a emite o hotărâre nouă cu privire la admiterea parțială a acțiunii, prin care a încasa de la Ministerul Apărării al Republicii Moldova în beneficiul lui Cojuhari Alexandru diferența neachitată a majorării la pensie pentru perioada 01 ianuarie 2003 - 01 iulie 2008 – în mărime de 7805,56 lei, cheltuielile de judecată în mărime de 2 000 lei și de a obliga Ministerului Apărării al Republicii Moldova să-i achite lui Cojuhari Alexandru începând cu 01 iulie 2008 majorarea la pensie conform legislației în vigoare, iar în rest acțiunea de a respinge.

În conformitate cu art. 417 alin. (1) lit. c), art. 419 CPC, Colegiul Civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Cojuhari Alexandru.

Se casează integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2008, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Cojuhari Alexandru împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și se emite o hotărâre nouă prin care:

Se admite parțial acțiunea lui Cojuhari Alexandru împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

Se recunosc ilegale acțiunile Ministerului Apărării al Republicii Moldova cu privire la refuzul la efectuarea calculelor de majorare a pensiei lui Cojuhari Alexandru.

Se încasează de la Ministerul Apărării al Republicii Moldova în beneficiul lui Cojuhari Alexandru diferența neachitată la majorarea pensiei în mărime de 7 805 (șapte mii opt sute cinci) lei 56 bani pentru perioada 01 ianuarie 2003 - 01 iulie 2008 și cheltuielile de judecată în mărime de 2 000 (două mii) lei.

Se obligă Ministerul Apărării al Republicii Moldova să calculeze și să achite lui Cojuhari Alexandru pe viitor, începând cu 01 iulie 2008, majorarea la pensie pentru limita de vârstă ca participant la acțiuni de luptă în timp de pace, conform art. 16 alin. (1) lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993 (în redacția Legii nr. 94-XVI din 08 mai 2008, în vigoare 10 iunie 2008).

În rest acțiunea lui Cojuhari Alexandru se respinge.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței, judecătorul /semnătura/ Valentina Clavadî

Judecătorii /semnătura/ Galina Stratulat

/semnătura/ Tamara Chișcă-Doneva

Copia corespunde originalului

Tamara Chișcă - Doneva